

Ex post hodnotenie regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí (formulár)

Obdobie vykonania ex post hodnotenia (kalendárny polrok): 2. polrok 2024

Gestor/gestori právneho predpisu: Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

Názov právneho predpisu/právnych predpisov: Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 243/2015 Z. z. o požiadavkách na označovanie potravín v znení vyhlášky č. 81/2018 Z. z. (ďalej len „vyhláška č. 243/2015 Z. z.“)

Špecifikácia¹:

- Internetový odkaz na ex ante štádium² hodnoteného právneho predpisu: N/A
- Číslo legislatívneho procesu hodnoteného právneho predpisu na portáli Slov-Lex: [LP/2016/732](#)
- Číslo parlamentnej tlače hodnoteného právneho predpisu: N/A

Ex post hodnotenie:

- ☒ regulácie/regulácií jedného právneho predpisu
- ☐ navzájom súvisiacich regulácií vo viacerých právnych predpisoch

¹ Informácie sa neuvádzajú, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

² Bližšie informácie sú uvedené na str. 8 Metodického postupu pre ex post hodnotenie regulácií pôsobiacich v podnikateľskom prostredí, ktorý tvorí prílohu tohto formuláru.

9.1 Porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov regulácií³

Tabuľka č. 1: Súhrnné porovnanie ex ante nákladov a ex post nákladov regulácií (nahrad'te rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

Č. regulácie v Registri ex post	Dôvod zaradenia do Registra ex post	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na podnikateľské prostredie	Číslo normy a lokalizácia	Náklady Ex post v €	Náklady Ex ante v €	Rozdiel v €
19 (6)	d)	Povinnosť uvádzať minimálnu trvanlivosť pri nebalených výrobkoch	vyhláška č. 243/2015 Z. z. § 3 ods. 1 písm. d)	27 284	-	-

³ Na systematické ex post hodnotenie sú podľa bodu 10.3 jednotnej metodiky zaradené regulácie, pri ktorých:

- a) negatívne vplyvy regulácie na podnikateľské prostredie boli v analýze vplyvov na podnikateľské prostredie, vypracovanej po 1.6.2021, podhodnotené, resp. neboli zhodnotené vôbec, alebo pozitívne vplyvy regulácie boli nadhodnotené,
- b) ide o poslanecký návrh zákona, ktorý zvyšuje náklady podnikateľského prostredia, alebo znižuje jeho konkurencieschopnosť,
- c) ide o neodstránený rozpor so zástupcami zamestnávateľov v medzirezortnom pripomienkovom konaní,
- d) ide podnet z podnikateľského prostredia, vyplývajúci z aplikačnej praxe.

Plné znenie kritérií zaradovania je uvedené v bode 10.3 jednotnej metodiky.

Tabuľka č. 2: Výpočet skutočných vplyvov regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante) (nahradte rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia pre ex post hodnotenie uvedenú v prílohe č. 9b jednotnej metodiky):

EX POST										EX ANTE ⁴	EX POST – EX ANTE
Č. reg.	Dôvod zarad. do Registra ex post	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na podnikateľské prostredie	Číslo normy a lokalizácia (číslo, §, ods.)	Účinnosť regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet subjektov v dotk. kategórii	Počet subjektov MSP v dotk. kategórii	Náklady na 1 podnik. v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Náklady na kategóriu dotk. subjektov v €	Rozdiel v nákladoch na kategóriu dotk. subjektov v €
19 (6)	d)	Povinnosť uvádzať minimálnu trvanlivosť pri nebalených výrobkoch	vyhláška č. 243/2015 Z. z. § 3 ods. 1 písm. d)	31.3.2018	fyzické (SZČO) alebo právnické osoby	1494	-	18	27 284	-	-

⁴ Ex ante časť sa nevypĺňa, ak je regulácia zaradená do Registra ex post podľa bodu 10.3. písm. d) jednotnej metodiky a jej hodnotená úprava bola predložená do legislatívneho procesu pred 1. aprílom 2015.

Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP
Regulácia č. 19 (6) (2. polrok 2024) Povinnosť uvádzať minimálnu trvanlivosť pri nebalených výrobkoch
Uveďte spôsob vypočítania vplyvov na podnikateľské prostredie:
<u>Ex ante</u> vplyvy neboli vyčíslené, v rámci legislatívneho procesu v roku 2016 (LP/2016/732) neboli identifikované vplyvy na podnikateľské prostredie (podľa gestora nedochádzalo k zvýšeniu regulačného zaťaženia). <u>Ex post</u> náklady podľa gestora nie je možné vyčíslieť, keďže ide o požiadavky na bezpečnosť potravín, kvalitu a hygienu potravín vyplývajúce z platnej európskej a národnej legislatívy, ktoré nepredstavujú priame alebo nepriame náklady alebo administratívne náklady. Účastníci počas ex post konzultácií neuviedli údaje k výpočtu potenciálnych nákladov spojených s plnením povinnosti vyplývajúcej z hodnotenej regulácie. Avšak z informácií, ktoré účastníci poskytli, Ministerstvo hospodárstva SR navrhlo kvantifikáciu ex post nákladov regulácie súvisiacich s dodržiavaním povinnosti uvádzať minimálnu trvanlivosť pri vybraných nebalených výrobkoch. V rámci kalkulačky ex post nákladov (prílohy 9b jednotnej metodiky), boli údaje pre výpočet <u>administratívnych nákladov</u> určené ako poskytnutie informácie, oznámenie, vyhlásenie tretej strane (verejnosti, zákazníkovi, obchodným partnerom), pričom ide o povinnosť s nepravidelnou frekvenciou, bez možnosti elektronického plnenia. Pre <u>počet dotknutých subjektov</u> 1 494 boli administratívne a zároveň celkové náklady regulácie vyčíslené vo výške 27 284 eur (18 eur na 1 podnikateľský subjekt). Gestor vyjadril súhlas s uvedenou kvantifikáciou nákladov.
Uveďte zdroj početnosti (vrátane internetového odkazu na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete):
Počet dotknutých subjektov, t. j. právnických osôb alebo fyzických osôb – podnikateľov, ktoré umiestnia na trh kategóriu výrobkov – strukoviny, olejninu a výrobkov z nich v maloobchode podľa ods. 1 písm. d): 661; orechy a výrobky z orechov v maloobchode podľa § 3 ods. 1 písm. d): 833. Spolu ide o 1 494 dotknutých subjektov. Zdroj: údaj o početnosti dotknutých subjektov poskytla Štátna veterinárna a potravinová správa SR, ktorá vedie aktuálny zoznam prevádzkarní registrovaných podľa § 6 ods. 1 zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov.
Uveďte dôvod rozdielu medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post):
<i>Ak je rozdiel medzi predpokladanými nákladmi regulácie (ex ante) a zistenými skutočnými nákladmi (ex post), vysvetlite dôvod rozdielu. Zároveň vysvetlite rozdiely v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch.</i>
Vzhľadom na absenciu kvantifikácie ex ante nákladov nie je možné určiť rozdiel medzi predpokladanými a skutočnými nákladmi regulácie.
Uveďte vysvetlenie rozdielov v predpokladaných a skutočne dotknutých subjektoch:
<i>Ak v ex ante fáze nie sú vypočítané náklady na celé podnikateľské prostredie, tak uveďte „0“.</i> <i>Ak niektoré náklady regulácie nie sú predpokladané v ex ante fáze vôbec, tiež uveďte „0“ a uveďte prečo.</i>
Vzhľadom na absenciu údajov o počte predpokladaných dotknutých subjektov ex ante fáze nie je možné určiť rozdiel medzi predpokladanými a skutočne dotknutými subjektmi.
Uveďte dôvod vzniku nepredpokladaných nákladov v ex ante fáze:

Nepredpokladané náklady neboli identifikované. Ex ante fáza nebola vykonaná, nakoľko v rámci legislatívneho procesu neboli identifikované žiadne vplyvy na podnikateľské prostredie.

9.2 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektmi

Záväzný postup vykonania a povinné obsahové náležitosti vyhodnotenia

Účastníci, forma, termíny a časový rozsah ex post konzultácií:

Verejné ex post konzultácie prebiehali od 30.09. - 30.10.2024, pričom oznámenie o začatí verejných konzultácií bolo uverejnené na webe MPRV SR (<https://www.mpsr.sk/aktualne/ministerstvo-podohospodarstva-a-rozvoja-vidieka-slovenskej-republiky-zacina-verejne-ex-post-konzultacie-regulacia-c-21-dmt/19344/>) a následne na webe MH SR (<https://www.mhsr.sk/podnikatelske-prostredie/ex-post-hodnotenie-regulacii-posobiachich-v-podnikatelskom-prostredi/ex-post-hodnotenie-regulacii-posobiachich-v-podnikatelskom-prostredi/ex-post-konzultacie/informacie-o-zacati-verejnych-ex-post-konzultacii/oznamenia-ii-kalendaru-polrok-2024/ukoncene-konzultacie?csrc=1012000258956234064>). Do verejných ex post konzultácií sa neprihlásil žiaden podnikateľský subjekt.

Cielené ex post konzultácie boli vykonané v rámci Pracovnej skupiny pre potravinové právo, ktorá zasadala dňa 23.10.2024, za účasti zástupcov najdôležitejších oblastí, ako je rezort zdravotníctva, orgány úradnej kontroly potravín, zástupcovia potravinárskych a poľnohospodárskych komôr, ale aj zástupcovia obchodu ako:

- Potravinárska komora Slovenska (PKS), Karadžičova 7610/16, Bratislava, IČO: 36065803;
- Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora (SPPK), Záhradnícka 4148/21, Bratislava, IČO: 31826253“
- Agrárna komora Slovenska (AKS), Korzo Bélu Bartóka 789/3, Dunajská Streda, IČO: 42165083;
- Slovenská aliancia moderného obchodu (SAMO), Bojnická 2977/3, Bratislava, IČO: 42448638;
- Slovenské združenie pre značkové výrobky (SZZV), Metodova 204/7, Bratislava, IČO: 31749593;
- Zväz obchodu SR (ZO SR), Bajkalská 1496/25, Bratislava, IČO: 30808839;

Na danom zasadnutí pracovnej skupiny bol prítomný aj zástupca Ministerstva hospodárstva SR.

Vznesené pripomienky účastníkov voči hodnoteným reguláciám:

Znenie podnetu z podnikateľského prostredia:

„V rámci slovenskej legislatívy musia mať aj nebalené potraviny ako napríklad cukríky, koreniny, obilniny a pod. predávané v bezobalových obchodoch uvedený dátum minimálnej trvanlivosti. Daná povinnosť nie je vyžadovaná EÚ legislatívou a predajcovia v povinnosti nevidia prospech pre spotrebiteľov, len administratívnu záťaž. Odporúča sa táto prísnejšia domáca regulácia prehodnotiť čo do prínosu“.

Pripomienky vznesené počas ex post konzultácií:

Účastníci konzultácií poukázali na skutočnosť, že v zmysle čl. 44 ods. 1 a ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, nebalené potraviny, potraviny zabalené na žiadosť spotrebiteľa alebo potraviny balené na priamy predaj, ak sa ponúkajú spotrebiteľovi alebo zariadeniam spoločného stravovania (ZSS), poskytnutie údajov o výrobkoch alebo látkach spôsobujúcich alergie alebo neznášanlivosti je povinné, avšak poskytnutie ostatných povinných údajov v zmysle uvedeného nariadenia nie je povinné, ak členské štáty neprijmú opatrenia, podľa ktorých sa vyžaduje poskytnutie všetkých alebo

niektorých údajov. To znamená, že SK nemuselo vybrať medzi tieto údaje uvedenie dátumu minimálnej trvanlivosti (ďalej len „DMT“).
Vznesené pripomienky účastníkov voči výkonu a fungovaniu hodnotených regulácií v praxi:
Zástupcovia obchodu poukázali na označenie DMT v praxi, ak by po uplynutí DMT sa mala nádoba naplniť novou šaržou, aby sa zabránilo miešaniu rôznych šarží, tento spôsob nebude mať za následok rozšírenie bezobalového predaja, ale naopak, zvýši sa cena výrobku, keďže sa opätovne prepočíta náklad. Zástupcovia obchodu neuviedli údaje k výpočtu prípadných nákladov danej regulácie.
Alternatívne riešenia z pohľadu účastníkov - návrhy na zmeny v právnych predpisoch s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia:
Účastníci navrhli vypustiť uvedenie dátumu minimálnej trvanlivosti pri nebalených potravinách vo vyhláške č. 243/2015 Z. z., keďže toto európska legislatíva nepovažuje za povinné ako napr. v prípade označenia výrobkov alebo látok spôsobujúcich alergie alebo neznášanlivosť.
Alternatívne riešenia z pohľadu účastníkov – návrhy na zmeny aplikačnej praxe s cieľom zlepšenia podnikateľského prostredia:
Účastníci navrhli upraviť daný právny predpis, aby sa predajcovi nezvyšovali náklady kvôli plneniu nádoby novou šaržou, keďže to má za následok zvýšenie ceny samotného výrobku.
Vyhodnotenie návrhov alternatívnych riešení gestorom - návrhy na zmeny v právnych predpisoch:
<u>Postoj gestora k podnetu z podnikateľského prostredia:</u> V súlade s čl. 44 ods. 1 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, môže členský štát prijať vnútroštátne opatrenie, podľa ktorého sa vyžaduje poskytnutie niektorých alebo všetkých povinných údajov. Slovenská republika prijala vnútroštátne opatrenie, ktorým je notifikovaná vyhláška č. 243/2015 Z. z., pričom uvádzanie dátumu spotreby alebo dátumu minimálnej trvanlivosti považujeme za nevyhnutné z pohľadu zdravia spotrebiteľa a bezpečnosti potravín. V žiadnom prípade sa nejedná o administratívnu záťaž, nakoľko uvádzanie dátumu minimálnej trvanlivosti pri nebalených potravinách si nevyžaduje samostatné ohlasovanie príslušným kontrolným orgánom, ani vedenie samostatnej evidencie, ani poplatky a iné. <u>Postoj gestora k pripomienkam vzneseným počas ex post konzultácií:</u> V zmysle vyššie uvedeného nariadenia má spotrebiteľ právo na informáciu DMT, aby sa dokázal informovať pri nákupe rozhodnúť. Toto právo je legislatívne ukotvené v § 3 ods. 1 písm. d) vyhlášky č. 243/2015 Z. z., pričom gestor nevidí relevantný dôvod na vypustenie povinného označenia DMT.
Vyhodnotenie návrhov alternatívnych riešení gestorom - návrhy na zmeny aplikačnej praxe:
DMT je dlhá doba, predajca môže využiť skrátenie DMT – akciu – dopredaj, aby mohol nádobu naplniť novou šaržou a označiť ju novým DMT. Zároveň spotrebiteľia majú o daný dátum záujem, pričom uvedenie DMT chráni aj samotného výrobcu. Ďalej nejde o klasické nebalené potraviny, napr. chlieb a pečivo, sú to potraviny, ktoré sú balené v nádobách, pričom sa na predaj ponúkajú ako nebalené potraviny, údaje musia byť uvedené na pôvodných nádobách, tie isté údaje musia byť uvedené aj pri predaji na nádobe.

9.3 Vhodnosť regulácie na dosiahnutie cieľa z pohľadu podnikateľského prostredia a výsledok ex post hodnotenia

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP <i>(nahradíte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako ste použili v tabuľke č. 1).</i>
Regulácia č. 19 (6) (2. polrok 2024) Povinnosť uvádzať minimálnu trvanlivosť pri nebalených výrobkoch
Aký je dôvod vzniku regulácie a problém, ktorý má riešiť?
Dôvodom novely vyhlášky č. 243/2015 Z. z., ktorou sa zaviedlo uvedenie DMT pri nebalených potravinách bolo upravenie požiadaviek práve na nebalené potraviny, ktoré umožňuje ustanovenie nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom. Uvedenie dátumu spotreby alebo DMT pri nebalených potravinách gestor považuje za nevyhnutné vzhľadom na bezpečnosť potravín a ochranu zdravia spotrebiteľov. Samotné nariadenie ustanovuje, že ak nejde o rizikové potraviny, ktoré by predstavovali riziko zdravia pre spotrebiteľov, dátum spotreby sa nahrádza DMT. Navyše, dotknuté nariadenie v prílohe X ods. 1 písm. d) ustanovuje výnimky, pri ktorých sa uvedenie DMT nevyžaduje.
Aký výsledok regulácia priniesla vo vzťahu k riešenému problému? Sú splnené jej ciele, určené v ex ante doložke vybraných vplyvov?
Reguláciou sa zabezpečuje bezpečnosť potravín a ochrana zdravia spotrebiteľov, pričom sa zabezpečuje aj informovanosť spotrebiteľa. V rámci legislatívneho procesu predmetnej regulácie gestor neidentifikoval vplyvy na podnikateľské prostredie. Podľa gestora regulácia spĺňa ciele, pre ktoré bola prijatá.
Vyskytli sa nepredvídané vplyvy na podnikateľské prostredie?
Gestor neidentifikoval nepredvídané vplyvy.
Je vzhľadom k predchádzajúcim otázkam existencia regulácie stále opodstatnená?
Podľa gestora je regulácia naďalej opodstatnená.
Alternatívne riešenia z pohľadu gestora: <i>Je možné dosiahnuť cieľ hodnotenej regulácie jej zmenou alebo zmenou aplikačnej praxe (bez zmeny regulácie) tak, že menej zaťažuje podnikateľské prostredie? (t. j. spôsobuje nižšie náklady, nižšie bariéry vstupu na trh, nižší negatívny vplyv na produktivitu, konkurencieschopnosť a pod.)</i>
Neexistujú žiadne alternatívne riešenia z pohľadu gestora.
Výsledok ex post hodnotenia - návrh:
☒ ponechať reguláciu ☐ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady ☐ upraviť aplikačnú prax
Reguláciou sa zabezpečuje bezpečnosť potravín a ochrana zdravia spotrebiteľov, zmena regulácie z tohto dôvodu nie je vykonateľná.

9.4 Stanovisko ministerstva hospodárstva k vykonanému ex post hodnoteniu (vyplní ministerstvo hospodárstva)

A. Stanovisko k spôsobu vykonania ex post hodnotenia v zmysle jednotnej metodiky:

Gestor právneho predpisu (ďalej len „gestor“) v časti 9.1 Porovnanie predpokladaných (ex ante) a skutočných (ex post) nákladov regulácií v *Tabuľke č. 1: Súhrnné porovnanie ex ante nákladov a ex post nákladov regulácií* (ďalej len „tabuľka č. 1“) doplnil požadované základné údaje spolu s vyčíslením ex post nákladov. Predpokladané náklady neboli vyčíslené, pretože podľa gestora v ex ante fáze neboli identifikované vplyvy na podnikateľské prostredie. Skutočné náklady vyčíslilo Ministerstvo hospodárstva na základe vyjadrení účastníkov ex post konzultácií ako administratívne náklady vo výške 27 284 eur. Gestor s vyčíslením týchto nákladov súhlasil. *Tabuľka č. 2: Výpočet skutočných vplyvov regulácií (ex post) a ich porovnanie s predpokladanými vplyvmi (ex ante)* (ďalej len „tabuľka č. 2“) obsahuje základné informácie, počet subjektov dotknutých reguláciou a vyčíslené ex post náklady hodnotenej regulácie. Tabuľku č. 1 a tabuľku č. 2 gestor skopíroval z Prílohy č. 9b jednotnej metodiky. V časti *Doplňujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na náklady podnikateľského prostredia a vysvetlenie rozdielu kvantifikácií ex post a ex ante* gestor uviedol, že výpočet nákladov na podnikateľské prostredie nie je možné vyčíslieť, keďže sa jedná o požiadavky na bezpečnosť, kvalitu a hygienu potravín. Podľa gestora táto povinnosť nespôsobuje vznik nákladov na podnikateľské prostredie. Gestor v rámci ex post hodnotenia uviedol zdroj početnosti dotknutých subjektov z databázy Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR. Keďže ex ante analýza nebola vykonaná, nebolo možné určiť rozdiel medzi predpokladanými a skutočnými nákladmi regulácie, ani v počte dotknutých subjektov. Gestor neidentifikoval vznik nepredpokladaných nákladov.

V časti 9.2 Ex post konzultácie s podnikateľskými subjektmi (ďalej len „ex post konzultácie“) gestor jednotlivo a prehľadne uviedol účastníkov, formu, termíny a časový rozsah ex post konzultácií. Gestor vykonal verejné ex post konzultácie zverejnením oznámenia o začatí verejnej ex post konzultácie na svojom webovom sídle a webovom sídle Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „Ministerstvo hospodárstva“), a to v stanovenom minimálnom časovom trvaní. Gestor vykonal aj ciele ex post konzultácie a to dňa 23.10.2024 formou prezenčného zasadnutia Pracovnej skupiny pre potravinové právo (10 členov) spolu s prizvanými zástupcami organizácií vrátane účasti Ministerstva hospodárstva (ďalej len „účastníci“). Ex post konzultácie boli vykonané úspešne. V rámci ex post konzultácií boli účastníkmi vznesené viaceré pripomienky voči hodnotenej regulácii a voči jej výkonu a fungovaniu v praxi. Účastníci poskytli alternatívne riešenia z ich pohľadu, či už návrhy na zmenu právnych predpisov, príp. zmenu aplikačnej praxe.

Gestor v časti 9.3 Vhodnosť regulácie na dosiahnutie cieľa z pohľadu podnikateľského prostredia a výsledok ex post hodnotenia vyplnil všetky požadované údaje. Dôvod vzniku regulácie a podstatu riešeného problému gestor adekvátne definoval. Gestor určil, aký výsledok regulácia priniesla vo vzťahu k riešenému problému. Nepredvídané vplyvy na podnikateľské prostredie podľa gestora nie sú známe a existencia regulácie je stále opodstatnená. Z pohľadu gestora neexistujú žiadne alternatívne riešenia. Na záver gestor označil výsledok ex post hodnotenia, resp. návrh, a to reguláciu ponechať.

B. Stanovisko k ex post hodnoteniu jednotlivých regulácií:

Číslo regulácie v Registri ex post. Zrozumiteľný a stručný opis regulácie vyjadrujúci zdroj nákladov na PP (nahradíte konkrétnym číslom a opisom rovnakým ako je použitý v tabuľke č. 1)

Regulácia č. 19 (6) (2. polrok 2024)

Povinnosť uvádzať minimálnu trvanlivosť pri nebalených výrobkoch

Stanovisko k pôsobeniu regulácie na podnikateľské prostredie, k optimálnosti jej nastavenia a k optimálnosti nastavenia jej aplikačnej praxe:

Novelizáciou vyhlášky č. 243/2015 Z. z. sa špecifikovali požiadavky na označenie nebalených potravín, t. j. potravín (okrem pokrmu a jedla), ktoré sú určené na predaj konečnému spotrebiteľovi alebo zariadeniu spoločného stravovania bez balenia, ďalej potraviny balené v priestoroch predaja na žiadosť spotrebiteľa alebo balené na priamy predaj (ďalej len „nebalené potraviny“). Označenie znamená poskytnutie informácií o nebalenej potravine v bezprostrednej blízkosti jej umiestnenia, pričom informácie sú uvedené na cenovke, pri cenovke alebo tak, aby boli spájané len s konkrétnou nebalenou potravinou.

§ 3 vyhlášky č. 243/2015 Z. z. bol rozšírený o možnosť označovania dátumu minimálnej trvanlivosti alebo dátumu spotreby nebalených potravín, a to v súlade s čl. 44 ods. 1 písm. b) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom (ďalej len „nariadenie“).

Účastníci konzultácií – zástupcovia obchodu vzniesli pripomienky voči nastaveniu regulácie, pričom poukázali na skutočnosť, že v zmysle čl. 44 ods. 1 písm. b) nariadenia, pre informovanie spotrebiteľa sú pri nebalených potravinách povinne uvádzanými údajmi označovanie látok, príp. výrobkov, spôsobujúcich alergie alebo neznášanlivosť. Poskytnutie ostatných povinných údajov v zmysle uvedeného nariadenia nie je povinné, čo znamená, že Slovensko si nemuselo vybrať medzi tieto údaje uvedenie DMT. Ďalej poukázali na problémy pri aplikácii v praxi, kde pre obchodníkov je ťažko splniteľnou podmienkou zabezpečiť, aby pri predaji nebalených výrobkov, napr. orechy predávané bezobalovým spôsobom vo veľkých nádobách, neprichádzalo k miešaniu šarží s rôznou DMT. Po uplynutí DMT by sa mala nádoba vyprázdniť a naplniť novou šaržou, čo po prepočítaní nákladu vedie k zvýšeniu ceny výrobku. Predajcovia musia priebežne monitorovať a aktualizovať DMT pre rôzne nebalené výrobky, aby sa zabránilo ich predaju po uplynutí DMT. Proces sledovania, zaznamenávania a kontroly DMT je časovo náročný.

Účastníci konzultácií – zástupcovia orgánov úradnej kontroly uviedli, že predajca je povinný informovať spotrebiteľa, pričom predajca získava informácie o DMT pri preberaní tovaru a len ich následne sprostredkúva spotrebiteľovi.

Gestor k pripomienkam uviedol, že reguláciou sa zabezpečuje bezpečnosť potravín a ochrana zdravia spotrebiteľov. Zároveň informácia o DMT zavedená v § 3 ods. 1 písm. d) vyhlášky č. 243/2015 Z. z. umožňuje spotrebiteľovi informovane sa pri nákupe rozhodnúť. Podľa gestora uvádzanie DMT pri nebalených potravinách nespôsobuje zvýšenú administratívnu záťaž, nakoľko uvádzanie DMT si nevyžaduje samostatné ohlasovanie príslušným kontrolným orgánom, ani vedenie samostatnej evidencie, či poplatky. K predaju nebalených potravín gestor uvádza, že je na každej prevádzke ako si túto povinnosť ošetrí.

Ministerstvo hospodárstva považuje danú reguláciu za goldplating typu b) (navýšenie požiadaviek nad rámec minimálnych požiadaviek EÚ), nakoľko v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom uvádzanie ostatných povinných údajov, vrátane DMT, nie je povinné, čo znamená, že Slovensko si tento údaj nemuselo vybrať medzi tieto údaje. Ministerstvo hospodárstva uznáva, že uvedený goldplating bol zavedený s cieľom zabezpečiť bezpečnosť potravín a ochranu zdravia spotrebiteľov. Ministerstvo hospodárstva tiež eviduje výnimky stanovené v prílohe X ods. 1 písm. d) nariadenia, pri ktorých sa uvedenie DMT nevyžaduje; avšak medzi týmito výnimkami nie sú uvedené napr. koreniny, orechy či obilniny, ktoré sa spomínajú v podnete z podnikateľského prostredia. Vzhľadom k pripomienkam podnikateľov ohľadne možných nákladov, ktoré sa premietnu do ceny výrobku (tieto však neboli upresnené), ako aj kvantifikovaných administratívnych nákladov Ministerstvo hospodárstva odporúča ďalšiu odbornú diskusiu a zvážiť vyradenie tejto povinnosti z vnútroštátnej legislatívy (keďže podľa nariadenia sa nejedná o povinný údaj pri označovaní nebalených potravín), resp. zvážiť možnosť zavedenia výnimiek z uvádzania DMT pri nebalených potravinách, obdobných ako v prílohe X ods. 1 písm. d) predmetného nariadenia EÚ.

Stanovisko k alternatívnym riešeniam, ktoré môžu zlepšiť podnikateľské prostredie:
Účastníci navrhli vypustiť uvedenie DMT pri nebalených potravinách vo vyhláške č. 243/2015 Z. z., keďže v zmysle európskej legislatívy sa táto informácia nepovažuje za povinnú, ako napr. v prípade označenia výrobkov alebo látok spôsobujúcich alergie alebo neznášanlivosť. Gestor nevidí relevantný dôvod na vypustenie povinného označenia DMT, pretože v zmysle vyššie uvedeného nariadenia má spotrebiteľ právo na všetky informácie o výrobku, teda aj o DMT. Účastníci v rámci aplikačnej praxe navrhujú upraviť daný právny predpis tak, aby sa predajcovia nezvyšovali náklady kvôli plneniu nádoby novou šaržou, keďže to má za následok zvýšenie ceny samotného výrobku. Gestor k návrhom na zmenu aplikačnej praxe uvádza, že nejde o klasické nebalené potraviny, napr. chlieb a pečivo, ale sú to potraviny, ktoré sú balené vo veľkých baleniach/v nádobách, pričom sa na predaj ponúkajú ako nebalené potraviny. Údaje musia byť uvedené na pôvodných baleniach/nádobách, tie isté údaje musia byť uvedené aj pri predaji na nádobe. Predajcovia môžu využiť skrátenie DMT cez akciu – dopredaj končiacej šarže, aby mohli naplniť nádobu novou šaržou. Ministerstvo hospodárstva rozumie argumentom gestora, že zavedená regulácia v prvom rade chráni spotrebiteľa, avšak predajcovia nebalených potravín túto povinnosť vnímajú ako administratívnu záťaž. Ministerstvo hospodárstva preto odporúča gestorovi hľadať rovnováhu medzi ochranou spotrebiteľa a minimalizáciou administratívnej záťaže pre predajcov. V prípade ďalšej novelizácie vyhlášky č. 243/2015 Z. z. odporúčame gestorovi viesť odbornú diskusiu so všetkými zainteresovanými stranami k posúdeniu uplatňovania povinnosti označovania DMT pri nebalených potravinách, zvážiť odstránenie uvedeného goldplatingu a vyradiť túto povinnosť z vnútroštátnej legislatívy (keďže podľa nariadenia sa nejedná o povinný údaj pri označovaní nebalených potravín), alebo zvážiť možnosť zavedenia výnimiek z uvádzania DTM pri nebalených potravinách, obdobných ako v prílohe X ods. 1 písm. d) predmetného nariadenia EÚ.
Odporúčenie:
☐ ponechať reguláciu ☒ upraviť reguláciu ☐ zrušiť reguláciu bez náhrady ☐ upraviť aplikačnú prax
Ak ministerstvo hospodárstva navrhuje reguláciu alebo aplikačnú prax upraviť, tak uvedie ako a akých právnych predpisov (aj súvisiacich právnych predpisov) sa má úprava dotknúť:
Ministerstvo hospodárstva odporúča reguláciu upraviť a to pri najbližšej novelizácii vyhlášky č. 243/2015 Z. z. viesť odbornú diskusiu so všetkými zainteresovanými stranami k posúdeniu uplatňovania povinnosti označovania DMT pri nebalených potravinách, zvážiť odstránenie uvedeného goldplatingu a vyradiť túto povinnosť z vnútroštátnej legislatívy (keďže podľa nariadenia sa nejedná o povinný údaj pri označovaní nebalených potravín), alebo zvážiť možnosť zavedenia výnimiek z uvádzania DTM pri nebalených potravinách, obdobných ako v prílohe X ods. 1 písm. d) predmetného nariadenia EÚ.
Stanovisko z hľadiska Mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov:
Z dôvodu absencie kvantifikácie ex ante nákladov nie je možné posúdiť rozdiel medzi ex ante a ex post nákladmi. Z uvedeného dôvodu sa bod 6.13 Jednotnej metodiky pri tejto regulácii z hľadiska mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov neuplatňuje.